

GOSPODARCZY GABINET CIENI

Warszawa, 3 lipca 2020 r.

RAPORT: PRZEMYSŁ OBRONNY

Jak poprawić warunki funkcjonowania polskiego przemysłu obronnego?

– *Polski rząd musi zdecydowanie postawić na własny przemysł obronny. Obecne wydarzenia potwierdzają bowiem jego rolę nie tylko z punktu widzenia gospodarki i utrzymania miejsc pracy, ale i bezpieczeństwa państwa* – mówi **gen. Leon Komornicki, minister ds. przemysłu obronnego w Gospodarczym Gabinecie Cieni BCC.**

– *Bez własnych zdolności, choćby obejmujących serwisowanie, modernizację, remonty, wsparcie eksploatacji, produkcję amunicji, elektroniki i łączności, możemy narazić się na utratę zdolności bojowej armii oraz jej systemów, gdy załame się łańcuch dostaw* – wyjaśnia.

– *W kryzysie przemysł obronny zapewnia nie tylko tak potrzebne miejsca pracy i wpływy z podatków, ale również utrzymanie wiedzy, kompetencji i umiejętności, budowanych latami i dużym nakładem finansowym. To niezbędne wartości do kontynuowania kluczowych programów, ale także i szerszego wejścia na rynki. Tym samym, cięcia w budżecie obronnym przeprowadzane „na oślep” i bez długofalowej perspektywy budowania zdolności obronnych i rozwoju kompetencji przemysłowych, w tej trudnej sytuacji, byłyby powieleniem starych błędów z 1989 r.* – uważa **minister przemysłu obronnego w Gabinecie Cieni BCC.** – *Rekomendujemy, aby rząd dokonał korekt w Planie Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych RP, tak aby zapewnić realizację tych programów, które mają istotne znaczenie dla zdolności bojowej Wojska Polskiego* – mówi **gen. Leon Komornicki.**

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm.

W skład gabinetu wchodzi wybitni, gospodarczy fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne. Więcej informacji: https://www.bcc.org.pl/strefa_eksperta/gospodarczy-gabinet-cieni/

Opracowanie jest elementem Raportu Gabinetu Cieni BCC dot. II kwartału 2020 r. Będziemy codziennie przedstawiać poglądy poszczególnych ministrów GGC BCC związane z obecną sytuacją oraz zawierające rekomendacje na najbliższe miesiące.

Przemysł obronny

GEN. LEON KOMORNICKI

minister ds. przemysłu obronnego Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

General dywizji Wojska Polskiego w stanie spoczynku. Od 1968 r. do 1998 r. żołnierz zawodowy WP. Od 1991 prezes Fundacji Poległym i Pomordowanym na Wschodzie. Przedsiębiorca i właściciel firmy doradczej. Członek Stowarzyszenia Euro-Atlantyckiego. Ekspert spraw wewnętrznych i administracji. Członek Łoży Założycieli i Rady Organizatorów BCC.

☎ 723 970 632 ✉ leon.komornicki@bcc.org.pl

WSKAZANIA DLA RZĄDU

Kryzys spowodowany pandemią koronawirusa wymusza presję na firmy sektora zbrojeniowego. To między innymi zakłócenia w łańcuchach dostaw, czy nawet konieczność ograniczenia działalności w zakładach, z uwagi na sytuację epidemiczną. Z drugiej strony, pojawiają się obawy o długofalową kondycję tego sektora, szczególnie w świetle przewidywanych cięć w budżecie obronnym państwa.

Jeżeli to nastąpi, to decyzje te odbiją się negatywnie na modernizacji polskiej armii, skutkiem czego będzie nie wykonanie lub ograniczenie długofalowych planów modernizacyjnych, a tym samym spadek zamówień w przemyśle obronnym.

W tej sytuacji polski przemysł obronny, niezależnie od programów pomocowych, którymi objęte są wszystkie sektory polskiej gospodarki, będzie potrzebował szerokorozumianego wsparcia państwa, aby kontynuować rozwój kluczowych projektów decydujących o zdolności bojowych Sił Zbrojnych RP i utrzymania tym samym swoich mocy produkcyjnych. W ślad za tym, polski rząd musi zdecydowanie postawić na własny przemysł obronny. Obecne wydarzenia potwierdzają bowiem jego rolę nie tylko z punktu widzenia gospodarki i utrzymania miejsc pracy, ale i bezpieczeństwa państwa. Bez własnych zdolności, choćby obejmujących serwisowanie, modernizację, remonty, wsparcie eksploatacji, produkcję amunicji, elektroniki i łączności, może narazić się na utratę zdolności bojowej armii i też jej systemów, gdy załamię się łańcuch dostaw.

Co więcej, w kryzysie przemysł obronny zapewnia tak potrzebne miejsca pracy i wpływy z podatków, ale również utrzymanie wiedzy, kompetencji i umiejętności budowanych latami i dużym nakładem finansowym. To niezbędne wartości do kontynuowania kluczowych programów, ale także i szerszego wejścia na rynki. Tym samym, cięcia w budżecie obronnym przeprowadzane „na oślep” i bez długofalowej perspektywy budowania zdolności obronnych i rozwoju kompetencji przemysłowych, w tej trudnej sytuacji, byłyby powieleniem starych błędów z 1989 r.

Gospodarczy Gabinet Cieni BCC rekomenduje, aby rząd polski podjął następujące kroki:

1. Dokonał korekt w Planie Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych RP, tak aby zapewnić realizację tych programów, które mają istotne znaczenie dla zdolności bojowej Wojska Polskiego, zachowując w tym obszarze chronologię jego potrzeb.

Należy mieć przy tym na uwadze, że duża część zamówień związanych z realizacją PMT SZ RP dokonywana jest poza granicami państwa, zwłaszcza z najważniejszym sojusznikiem Polski – jakim są Stany Zjednoczone Ameryki. Zamówienia te w dużej części będą trudne do odłożenia w czasie, jako że są przesądzające o wielkości amerykańskiego wojska zaangażowanego w naszym kraju i o współpracy bilateralnej pomiędzy naszymi krajami. Nie może to jednak wykluczyć potrzeby negocjacji ze stroną amerykańską przesunięcia w czasie zamówienia, gdy zachodzić będzie potrzeba ratowania własnego przemysłu obronnego.

Tym bardziej, że wg stanu na 2019 r. w ramach PMT SZ RP wykonawcy krajowi realizują 105 umów na kwotę 13,9 mld złotych, zaś zagraniczni 131 umów na kwotę 18,6 mld złotych, z czego 106 kontraktów realizowanych jest przez firmy z USA. Mając na uwadze obecną walutę rozliczeniową kontraktów realizowanych przez firmy zagraniczne oraz wysoce prawdopodobne osłabienie złotego w dobie kryzysu, proporcja wydatków modernizacyjnych na niekorzyść krajowych wykonawców, ulegnie najprawdopodobniej pogłębieniu.

Perspektywa ta, jest szczególnie niepokojąca jeżeli uwzględni się słabą kondycję finansową dużej części firm polskiego przemysłu obronnego, zwłaszcza tych, których właścicielem jest Skarb Państwa.

2. Rząd RP powinien podjąć szereg doraźnych kroków wobec polskich firm zbrojeniowych, które powinny zapewnić im płynność finansową.

Ministrowie zasobów państwowych i obrony narodowej, powinni powołać roboczą grupę (jako że do tej pory nie powołano Agencji Uzbrojenia), która adekwatnie do potrzeb, opracuje kompleksowe i spójne ze sobą kroki zaradcze i zapewni ich wdrożenie. Tymi krokami powinny być następujące przedsięwzięcia:

- zmodyfikowanie, na korzyść wykonawców, zasad płatności związanych z realizacją podpisanych uprzednio kontraktów. Te płatności powinny wspomóc zabezpieczenie płynności zakładów przemysłu obronnego. Dotyczyć to wykonawców jak i podwykonawców,
- aneksowanie, tam gdzie zachodzi taka potrzeba, umów w celu realizacji korzystniejszych harmonogramów płatności,
- przyspieszenie płatności dotyczy zarówno małych i dużych przedsiębiorstw państwowych i prywatnych,
- anulowanie kar umownych, jeżeli opóźnienie dostaw spowodowane zostało skutkami pandemii koronawirusa,
- uruchomienie w polskim przemyśle obronnym materiałów, wyposażenia i urządzeń potrzebnych do walki z koronawirusem i COVID-19 (już dawno to powinno być uczynione),
- wprowadzenie rozwiązań umożliwiających przyspieszenie realizacji prac B+R – kontrakty na budowę prototypów i prac produkcyjnych.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Zaproponowane powyżej działania i kroki zaradcze dla polskiego przemysłu obronnego są także świadectwem, że dotychczas rząd RP nie podjął specjalnie dedykowanych działań i kroków zaradczych wobec polskiego przemysłu obronnego, który znalazł się w trudnej sytuacji spowodowanej pandemią koronawirusa. Jeżeli nie zostaną podjęte proponowane wyżej działania i kroki zaradcze, polski przemysł obronny znajdzie się w wyjątkowo trudnej, kryzysowej sytuacji. Działaniami pomocowymi polskiego rządu powinny być objęte wszystkie firmy zbrojeniowe, niezależnie od rodzaju własności (państwowe i prywatne). Istnieje tu także poważne zagrożenie, iż w przypadku uruchomienia powyżej zaproponowanych rozwiązań, prywatne firmy zbrojeniowe mogą być pominięte, a to groziłoby ich upadkiem.

Kontakt dla mediów:

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC

tel. 602 571 395

e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm. W skład GGC BCC wchodzi wybitni gospodarzy fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne [lista poniżej]. Więcej informacji: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>